

Panium - Nambari Ishirini

Mfuatano wa Sura ya 11 ya Danieli na Onyo la 2025

Jeff Pippenger

2026-03-02

Matumizi ya waanzilishi ya historia iliyotimiza aya za kumi hadi kumi na sita yalitambua kuwa Roma, iliyoanzisha maono, iliwasili mwaka 200 KK, mwaka huohuo wa vita vya Panium, nami napendekeza kwamba mwaka 2025 Roma iliwasili na kuyaanzisha maono kupitia kuapishwa kwa Trump na Papa Leo. Mwaka 2025 unawakilisha wakati wa pekee ambapo Papa na Rais waliapishwa katika mwaka mmoja. Mwaka 2025, mnyama na sanamu yake vilinuliwa ili kuonekana na wote walio radhi kuona. Tofauti na waanzilishi, ninatumia mpangilio wa aya, badala ya historia iliyotimiza kwa mara ya kwanza aya hizo. Ninakubaliana na historia, lakini ninategemea mpangilio uliomo ndani ya aya kuwa kiunzi cha historia, badala ya kuitumia historia kufafanua kiunzi cha aya. Nashikilia kwamba mbinu hizo mbili zote ni sahihi.

Mapinduzi ya Wamakabayo

Natumia mfululizo wa Wamakabayo kwa namna ile ile. Mapinduzi ya Wamakabayo mnamo 167 K.K. yalitokea muda mrefu baada ya vita vya Panium mnamo 200 K.K., na muda mrefu kabla ya Pompey kuteka Yerusalemu mnamo 63 K.K. Mfululizo huu unaanza katika aya ya kumi na sita kwa kutekwa kwa Yerusalemu na jenerali Pompey mnamo 63 K.K., nao unaendelea hadi Tiberias Kaisari, aliyetawala wakati Yesu aliposulubiwa. Msalaba na Tiberias vimewakilishwa katika aya ya ishirini na mbili ya sura ya kumi na moja.

Na kwa nguvu za mafuriko watasombwa kutoka mbele yake, nao watafunjika; naam, hata mkuu wa agano. Danieli 11:22.

Kutekwa kwa Yerusalemu na Jenerali Pompey mwaka 63 K.K. katika mstari wa kumi na sita, na kisha msalaba mwaka 31 B.K. katika mstari wa ishirini na mbili, kunawakilisha mstari wa unabii unaoanza kwa ishara ya sheria ya Jumapili na kuishia kwa ishara ya sheria ya Jumapili. Mstari wa ishirini na tatu ni mwanya katika kifungu hicho, hivyo kuuweka mstari wa ishirini na mbili kuwa mwisho wa mstari wa unabii ulioanza katika mstari wa kumi na sita. Pamoja na mwisho wake mahsusi katika mstari wa ishirini na mbili, kuna pia ukweli kwamba mstari huo wa ishirini na mbili ni ishara ya alama ya njia ileile iliyowakilishwa katika mstari wa kumi na sita, hivyo kutoa ushuhuda wa Alfa na Omega kwamba mstari wa kumi na sita hadi ishirini na mbili inawakilisha mstari mahsusi wa unabii.

Ongezea na hili: kwamba aya ya kumi na tano na kumi na sita zinaashiria mpito kutoka kwa Ufalme wa Waseleuki kwenda katika mamlaka ya Kirumi, na panaonekana katizo la mwendelezo kutoka kwa Waseleuki katika aya ya kumi na tano hadi kwa Warumi katika aya ya kumi na sita, na mkondo wa aya ya kumi na sita hadi ishirini na mbili umetengwa waziwazi kama mkondo mmoja wa kinabii. Aya ya kumi na sita inaitambulisha nguvu inayofuata itakayotamalaki Uyahudi, hivyo ikiashiria mpito wa historia ya kinabii kama ilivyo katika aya ya ishirini na tatu. Mkondo huo

unaanza na kuishia kwa ishara ya sheria ya Jumapili, na unahitimia katika aya ya ishirini na mbili ya sura ya kumi na moja.

Smith na Kaisari Watatu

Ukweli kwamba aya ya kumi na sita inawakilisha sheria ya Jumapili, kama ilivyo pia kwa aya ya ishirini na mbili, unadai kwamba aya hizo mbili ziwekwe sambamba. Uriah Smith anatoa maoni juu ya aya ya ishirini na tatu, na anaeleza kwa nini aya hiyo inawakilisha historia iliyoanza mapema zaidi katika historia ya aya zilizotangulia, badala ya kuwakilisha historia inayofuatia mara moja baada ya msalaba unaotajwa katika aya ya ishirini na mbili.

'MSTARI WA 23. Na baada ya mapatano yaliyofanywa pamoja naye atafanya kwa hila: kwa maana atapanda, naye atakuwa hodari pamoja na watu wachache.'

Yule 'yeye' ambaye muungano unaotajwa hapa umefanywa pamoja naye, sharti awe nguvu ile ile ambayo imekuwa mada ya unabii kuanzia aya ya 14; na kwamba hii ni nguvu ya Kirumi, jambo hilo linaonyeshwa pasina ubishi katika kutimia kwa unabii huo katika watu watatu, kama ilivyokwisha kutajwa, waliotawala kwa mfululizo juu ya Dola ya Roma; yaani, Julius, Augustus, na Tiberio Kaisari. Wa kwanza, aliporudi kwa fahari ya ushindi kwenye ngome ya nchi yake mwenyewe, alijikwaa akaanguka, wala hakupatikana tena. Aya ya 19. Wa pili alikuwa mtoza kodi; naye akatawala katika utukufu wa ufalme, akafa wala si kwa ghadhabu wala si vitani, bali kwa amani kitandani mwake. Aya ya 20. Wa tatu alikuwa mnafiki, na mmoja wa waovu mno kwa tabia. Aliingia katika ufalme kwa amani, lakini utawala wake na maisha yake vilimalizwa kwa jeuri. Naye katika utawala wake, Mkuu wa agano, Yesu wa Nazareti, aliuawa msalabani. Aya za 21 na 22. Kristo hawezi kuvunjwa wala kuuawa tena; kwa hiyo katika serikali nyingine yoyote, wala kwa wakati mwingine wowote, hatuwezi kupata utimilifu wa matukio haya. Wapo wanaojaribu kuyahusisha mafungu haya na Antiooko, na kumfanya mmoja wa makuhani wakuu Wayahudi kuwa mkuu wa agano, ijapokuwa kamwe hawajaitwa hivyo. Hii ni hoja ya namna ile ile inayojitahidi kufanya utawala wa Antiooko kuwa utimilifu wa pembe ndogo ya Danieli 8; nayo hutolewa kwa kusudi lile lile; yaani, kuvunja mnyororo mkuu wa ushahidi unaonyesha kwamba fundisho la Kuja kwa Pili ndilo fundisho la Biblia, na kwamba Kristo sasa yuko mlangoni. Lakini ushahidi huo hauwezi kubatilishwa; mnyororo huo hauwezi kuvunjwa.

“Baada ya kutupeleka chini kupitia matukio ya kisekula ya himaya hadi mwisho wa yale majuma sabini, nabii, katika aya ya 23, huturudisha nyuma hadi wakati Warumi walipounganishwa moja kwa moja na watu wa Mungu kwa mapatano ya Wayahudi, KK 161; kuanzia mahali hapo ndipo tunapopelekwa chini katika mstari wa moja kwa moja wa matukio hadi ushindi wa mwisho wa kanisa, na kusimikwa kwa ufalme wa Mungu wa milele. Wayahudi, wakiwa wameonewa vikali sana na wafalme wa Siria, walituma ujumbe wa ubalozi kwenda Rumi, kuomba msaada wa Warumi, na kujiunga nao katika ‘agano la urafiki na shirikisho pamoja nao.’ 1 Mac.8; Prideaux, II, 234; Josephus’s Antiquities, kitabu cha 12, sura ya 10, sehemu ya 6. Warumi waliisikiliza ombi la Wayahudi, wakawapa amri iliyoandikwa kwa maneno haya:—”

'Azimio la seneti kuhusu muungano wa msaada na urafiki pamoja na taifa la Wayahudi. Si halali kwa yeyote aliye chini ya mamlaka ya Warumi kufanya vita dhidi ya taifa la Wayahudi, wala kuwasaidia wale wafanyao hivyo, iwe kwa kuwapelekea nafaka, au meli, au fedha; na ikiwa shambulio lolote litafanywa dhidi ya Wayahudi, Warumi watawasaidia kadiri ya wawezavyo; tena, ikiwa shambulio lolote litafanywa dhidi ya Warumi, Wayahudi watawasaidia. Na ikiwa Wayahudi watataka kuongeza, au kuondoa kitu, katika muungano huu wa msaada, hilo litafanywa kwa ridhaa ya pamoja ya Warumi. Na chochote kitakachoongezwa kwa namna hiyo kitakuwa na nguvu ya sheria.' 'Azimio hili,' asema Josephus, 'liliandikwa na Eupolemus, mwana wa John, na Jason, mwana wa Eleazer, wakati Judas alikuwa kuhani mkuu wa taifa, na Simon, ndugu yake, alikuwa jemadari mkuu wa jeshi. Nalo lilikuwa muungano wa kwanza ambao Warumi walifanya pamoja na Wayahudi, nalo liliendeshwa kwa namna hii.'

Wakati huo Warumi walikuwa taifa dogo, nao wakaanza kuendesha mambo kwa udanganyifu, au kwa hila, kama neno linavyomaanisha. Na kuanzia hapo wakapaa kwa mwendo thabiti na wa kasi hadi kilele cha nguvu zao walichokuja kukifikia baadaye. Uriah Smith, Danieli na Ufunuo, 270, 271.

Si tu kwamba msalaba wa aya ya ishirini na mbili unahitimisha mstari kwa ishara ile ile iliyoko pia mwanzoni mwa mstari huo, bali pia aya inayofuata inarudi nyuma katika historia iliyotangulia msalaba, yaani takribani miaka thelathini baada ya Panium na takribani miaka mia moja kabla ya Roma kuteka Yerusalemu. Alama ya njia ya muungano wa Wayahudi ambayo Smith hapa anaibainisha kuwa mwaka 161 KK, inabainishwa na waasisi wengine kuwa mwaka 158 KK. Hoja ninayoisitiza hapa si tarehe yenyewe, bali kwamba aya ya kumi na sita hadi ishirini na mbili zinawakilisha mstari wa historia ya kinabii ambao sheria ya Jumapili ndiyo alfa na omega yake. Kisha, mara tu mstari wa aya ya kumi na sita hadi ishirini na mbili umewekwa bayana, aya ya ishirini na tatu hurudia na kupanua historia iliyomo ndani ya mstari wa aya kumi na sita hadi ishirini na mbili. Mstari wa historia ya kinabii unaowakilishwa na aya ya ishirini na tatu ni historia ya Wamakabayo, na historia ya Wamakabayo ni ulinganifu mkamilifu wa historia ya Marekani.

Nasaba Mbili

Wamakabi wanawakilisha uasi dhidi ya ufalme wa Seleukidi ulioanza wakati wa utawala wa Antioko Epifane. Uasi huo ulikuwa dhidi ya ufalme wa kaskazini wa Seleukidi, nao ulisababisha ushindi uliotokeza mojawapo ya nasaba mbili za Yudea katika kipindi ambacho hatimaye kilisababisha uharibifu wa Yerusalemu mwaka 70 BK. Nasaba ya kwanza ilikuwa ya Hasmoni, na ya pili ilikuwa ya Herode. Nasaba ya Herode ilikuwa serikali ya pili ya Yudea baada ya ukombozi kutoka kwa ufalme wa kaskazini wa Seleukidi. Ilifungamanishwa moja kwa moja na mfumo wa Kirumi, ilhali nasaba ya awali ya Hasmoni ilikuwa kimsingi ya Kiyahudi. Nasaba ya Hasmoni ilianza mwaka 141 KK, na mwaka 37 KK nasaba ya Herode ilianza na ikaendelea hadi mwaka 70 BK.

Nasaba zinawakilisha utawala wa Uyahudi, ile nchi tukufu ya kale na halisi. Uasi wa Wamakabe ulikuwa kuanzia 167 hadi 160 K.K. Mnamo 164 K.K., Wamakabe walimfukuza Antioko Epifane kutoka Yerusalemu, wakalitakasa Hekalu na kuliweka tena wakfu baada ya Antioko Epifane kulitia unajisi, lakini hadi 141 K.K. ndipo nguvu ya kaskazini ya Waseluki iliposhindwa kabisa, na

nasaba ya Wahasmoni ikaanza.

Nasaba ya Herode ni ufunguo wa mstari huu, kwa kuwa ndiye Herode Mkuu aliyeamuru kuuawa kwa watoto wachanga wakati wa kuzaliwa kwa Yesu, na mwanawe ndiye aliyekuwa akitawala wakati Yesu alipokufa. Herode Mkuu alikuwa baba, naye alikuwa mfalme juu ya Uyahudi, lakini mwanawe alikuwa tu tetarki, yaani mtawala wa robo ya ufalme, kama gavana badala ya mfalme. Ndiyo sababu hakuwa na mamlaka za kutosha, hivyo ilimbidi kushirikiana na Pilato ili kumsulubisha Kristo. Kuzaliwa kwa Yesu kulikuwa “wakati wa mwisho” wa kinabii katika mstari huu wa unabii, na kifo chake kinawakilisha sheria ya Jumapili. Herode wa kwanza anawakilisha mwaka 1989, na Herode wa mwisho ni sheria ya Jumapili. Kutoka Herode baba hadi Herode mwana ndio mstari wa kinabii wa Kristo.

Ukoo wa Wamakabayo unianza kwa uasi ulioshinda dhidi ya mfalme wa kaskazini aliyewalazimishia Wayahudi desturi na utamaduni wa Kigiriki, pamoja na dini ya Kigiriki. Mwanzo wa nasaba ya Hasimoni uliwakilisha mwaka 1798. Kwa nini hivyo, waweza kujiuliza? Iwapo nasaba moja inianza katika “wakati wa mwisho” wa kinabii, kama ilivyokuwa kwa nasaba ya Herode wakati wa kuzaliwa kwa Kristo, basi nasaba ile nyingine kwa ulazima wa kinabii ingekuwa na mwanzo uleule. Nasaba hizo mbili zote huanza katika wakati wa mwisho, tunapotumia kuzaliwa kwa Kristo kama “wakati wa mwisho,” lakini wapumbavu hawaoni kamwe nuru isiyotiwa muhuri inayohusishwa na wakati wa mwisho.

Katika wakati wetu, kama ilivyokuwa katika siku za Kristo, kunaweza kuwapo usomaji mbaya au tafsiri potofu ya Maandiko. Kama Wayahudi wangalisoma Maandiko kwa mioyo ya bidii na ya maombi, utafutaji wao ungalizawadia maarifa ya kweli ya wakati, wala si wakati tu, bali pia namna ya kudhihirishwa kwa Kristo. Hawangalihusisha kudhihirishwa kwa Kristo mara ya pili lenye utukufu na ujio wake wa kwanza. Walikuwa na ushuhuda wa Danieli; walikuwa na ushuhuda wa Isaya na wa manabii wengine; walikuwa na mafundisho ya Musa; na hapa Kristo alikuwa katikati yao kabisa, na bado walikuwa wakiyachunguza Maandiko wakitafuta ushahidi kuhusu kuja kwake. Nao walikuwa wakimtendea Kristo mambo yale yale yaliyokuwa yametabiriwa kwamba wangepanya. Walikuwa vipofu kiasi kwamba hawakujua walichokuwa wakifanya.

Na wengi wanafanya mambo yale yale leo, mwaka 1897, kwa kuwa hawajapata uzoefu katika ule ujumbe wa jaribio uliomo katika ujumbe wa kwanza, wa pili, na wa tatu wa malaika. Wapo wanaochunguza Maandiko wakitafuta uthibitisho kwamba ujumbe wa malaika watatu bado uko wakati ujao. Wanakusanya pamoja ushahidi unaohititisha ukweli wa ujumbe huo, lakini hushindwa kuuweka mahali pake panapostahili katika historia ya kinabii. Kwa hiyo watu kama hao wako katika hatari ya kuwapotosha watu kuhusu pa kuuweka ujumbe huo. Hawaoni wala hawaelewi wakati wa mwisho, wala ni lini pa kuuweka ujumbe huo. Siku ya Mungu inakuja kwa hatua za kificho; lakini wale wanaodhaniwa kuwa wenye hekima na wakuu wanatoa porojo kuhusu ‘Elimu ya Juu.’ Hawatambui ishara za kuja kwa Kristo, wala za mwisho wa ulimwengu. Paulson Collection, 423, 424.

Kutambua kuzaliwa kwa Kristo kuwa “wakati wa mwisho,” na hivyo kuwa ufunguo wa kuingiza mfululizo wa Makabayo katika muktadha wa kweli ya wakati huu wa siku za mwisho, ni kumweka

Kristo kuwa kitovu halisi cha kifungu hicho, jambo ambalo pia ni ushahidi kwamba utumizi huo ni sahihi.

Mstari wa Wamakabayo unaonyesha nchi tukufu ya kiroho, nao huanza katika kipindi ambacho raia wa nchi tukufu wanajitenga na utawala wa kisiasa na wa kidini wa mfalme wa kaskazini. Uasi wa Wamakabayo uliosababisha nasaba ya Wahasmonei unawakilisha mwaka 1776, na uasi dhidi ya mfalme wa kaskazini uliotekelzwa na Wamakabayo uliwakilisha Vita vya Mapinduzi. Miaka ishirini na miwili ya 1776 hadi 1798 inawakilisha uasi wa Wamakabayo uliosababisha nasaba ya Wahasmonei katika wakati wa mwisho mwaka 1798, ambayo iliendelea hadi nasaba ya Herode ilipoanza katika wakati wa mwisho mwaka 1989. Nasaba ya Herode iliendelea hadi uharibifu wa Yerusalemu mwaka 70 B.K.

Kilicho muhimu kutambua katika mstari huu wa historia ni vipengele viwili: ni kielelezo cha nchi ya uzuri ya kale inayo kuwa mfano wa nchi ya uzuri ya kisasa, na huanza ndani ya mstari wa historia unaoanza na aya ya kumi na sita, ambapo Roma huiteka nchi ya uzuri kwa mara ya kwanza, hivyo kutambulisha dhamira kuu ya mstari huo. Mstari wa aya ya kumi na sita hadi aya ya ishirini na mbili unawakilisha nchi ya uzuri, na muktadha wake ni sheria ya Jumapili inayokaribia kuja. Mstari huo pia unawakilisha makundi mawili ya waabudu yanayoathiri tawala zote mbili za nasaba. Masadukayo walikuwa wachache kwa idadi, lakini kwa jumla waliudhibiti mfumo ya kidini na kisiasa ya Kiyahudi katika vipindi vyote viwili vya nasaba. Mfumo wa kidini uliendeshwa na ukuhani, nao ukuhani huo pia uliathiriwa na Masadukayo pamoja na Mafarisayo. Serikali za Hasmonio na za Herode zote mbili ziliathiriwa na Mafarisayo na Masadukayo, na nasaba hizo mbili zinawakilisha serikali ya Marekani kuanzia mwaka 1798 hadi sheria ya Jumapili.

Mafarisayo na Masadukayo wanawakilisha makundi mawili ya mielekeo ya kisiasa yanayotofautishwa kwa msimamo wao juu ya suala la utumwa. Wademokrati wanaunga mkono utumwa na Warepublikani wanaupinga; na kwa pamoja hushirikiana na mfumo wa kisiasa wa serikali ya kikatiba ya Marekani. Serikali hiyo ndiyo mnyama wa nchi wa Ufunuo kumi na tatu, na historia ya nje ya mnyama huyo wa nchi inawakilishwa na pembe yake ya Ujamhuri. Historia ya ndani inawakilishwa na pembe ya Uprotestanti. Pembe hizo zimetenganishwa juu ya mnyama huyo, kwa kuwa mnyama huyo ni Katiba inayotenganisha pembe ya dola na pembe ya kanisa, lakini zinatembea pamoja katika historia. Pembe ya Ujamhuri ina mivuto miwili, ama kwa kuunga mkono au kwa kupinga utumwa. Pembe ya Uprotestanti ina mivuto miwili, ama kwa ajili ya Sabato ya siku ya saba au kwa ajili ya siku ya kwanza ya jua.

Takriban miaka thelathini baada ya vita vya Panium, Wamakabayo wanaashiria historia ya Marekani kuwa ufalme wa sita wa unabii wa Biblia. Kisha takriban karne moja baadaye, mstari wa kumi na sita unatimia wakati Yerusalemu inapotekwa, ukiwa kielelezo cha msalaba. Yudea ni ya pili kati ya vizingiti vitatu ambavyo Roma huvitiisha inapochukua udhibiti wa ulimwengu. Jenerali Pompey aliteka Siria mwaka 65 KK, kisha Yuda mwaka 63 KK. Kaizari Augusto alishinda kizuizi cha tatu katika vita vya Actium mwaka 31 KK. Historia hii imewakilishwa katika msururu wa mistari kumi na sita hadi ishirini na mbili.

Kufikia wakati wa msalaba, historia ya Wamakabayo ilikuwa imeendelea kwa takriban miaka mia mbili. Uriah Smith anabainisha kwamba historia inayowakilishwa na mkataba na Wayahudi katika aya ya ishirini na tatu inapaswa kuwekwa sambamba na mwanzo wa kihistoria uliotokea takriban miaka mia mbili kabla ya historia ya msalaba iliyo katika aya ya ishirini na mbili. Historia ya msalaba katika aya ya ishirini na mbili lazima iwe sambamba na aya ya kumi na sita, kwa kuwa aya ya kumi na sita pia ndiyo sheria ya Jumapili. Hii inamaanisha kwamba mstari wa Wamakabayo, ambao ni historia ya nchi tukufu ya Yuda, huanza muda mrefu kabla ya sheria ya Jumapili ya aya ya kumi na sita.

Tunapoelewa kwamba historia ya Wamillerite inaakisi historia ya wale mia arobaini na nne elfu, tunaweza kuoanisha wakati wa mwisho wa Wamillerite mwaka 1798 na wakati wa mwisho wa wale mia arobaini na nne elfu mwaka 1989. Tunapofanya hivyo, tunapachika historia ya malaika wa kwanza na wa pili juu ya historia ya malaika wa tatu. 1798 na 1989 ni alama za njia za Alfa na Omega za historia ya aya ya arobaini ya Danieli kumi na moja.

Aya ya arobaini inianza katika “wakati wa mwisho,” ambao unathibitishwa kwa urahisi kuwa ni 1798; na, inapoeleweka ipasavyo, anguko la Umoja wa Kisovieti mnamo 1989 lilitimiza aya ya arobaini, na utimilifu huo pia ulikuwa “wakati wa mwisho.” Nyakati mbili za “mwisho,” katika aya moja, iliyo katika sura ileile pamoja na mfululizo wa Wamakabayo. Mapinduzi ya Wamakabayo yaliyosababisha Nasaba ya Hasmonea yanawakilisha miaka ishirini na miwili kuanzia 1776 hadi 1798. Mnamo 1798 Nasaba ya Hasmonea ilianza, na Nasaba ya Herode ilianza mnamo 1989.

Aya ya kumi ya Danieli sura ya kumi na moja inabainisha mwaka 1989, na aya ya kumi na sita ndiyo sheria ya Jumapili. Mlolongo wa historia uliomo katika aya hizo unawakilisha vita vitatu, na anguko la mfalme wa kusini na kuingia kwa Roma katika historia ya kinabii. Pia unajumuisha mlolongo wa nasaba mbili unaoakisi mabadiliko yanayotokea pale ambapo mnyama wa nchi wa Ufunuo kumi na tatu, aliyekuwa “na pembe mbili kama mwanakondoo,” “akanena kama joka.” Kwa mfululizo, nasaba ya kwanza ya Kiyahudi ni mwanakondoo, na nasaba ya pili ya Kirumi ni joka. Nasaba ya kwanza ilikuwa ya Kiyahudi, ya pili ilikuwa ya Kirumi. Iwe ya Kiyahudi au ya Kirumi, mnyama wa nchi alikuwa na pembe mbili.

Nasaba ya Kiyahudi inawakilisha pembe ya Kiprotestanti na nasaba ya Kirumi inawakilisha pembe ya Kirepublikani. Pembe hizi zote mbili pia zina mgawanyiko wa kinabii katika sehemu mbili. Masadukayo na Mafarisayo hutoa mfumo wa Wanademokrasia wanaounga mkono utumwa kinyume na Warepublikani wanaoupinga utumwa; na wakati huohuo wakiwakilisha mgawanyiko wa mara mbili wa wanawali wajinga kinyume na wanawali wenye hekima. Mafarisayo, kama wanawali wajinga, husafishwa katika kukatishwa tamaa ya kwanza, na Masadukayo husafishwa katika utakaso wa pili wa hekalu. Mafarisayo, kama kanisa la Sardi, walikiri kuwa na jina la uzima, lakini walikuwa wafu, nao husafishwa kwanza; kisha Masadukayo, waliokanusha nguvu za Mungu, waliikana nguvu na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Masadukayo ndio watu wa agano wanaopitwa kando, Masadukayo ndio wale wanaoridhika na hisia za mihemko mizuri.

Kuja kwa Kristo, kama ilivyotangazwa na ujumbe wa malaika wa kwanza, kulieleweka kuwakilishwa na kuja kwa Bwana-arusi. Mageuzi yaliyoenea kote chini ya tangazo la kuja Kwake kwa karibu, yalipatana na kutoka kwa wanawali. Katika mfano huu, kama ilivyo katika ule wa Mathayo 24, makundi mawili yanawakilishwa. Wote walikuwa wamechukua taa zao, yaani Biblia, na kwa nuru yake walikuwa wametoka kwenda kumlaki Bwana-arusi. Lakini ilhali ‘waliokuwa wapumbavu walizichukua taa zao, wala hawakutwaa mafuta pamoja nao,’ ‘wenye hekima walichukua mafuta katika vyombo vyao pamoja na taa zao.’ Kundi la pili lilikuwa limepokea neema ya Mungu, ile nguvu ya Roho Mtakatifu ya kuzaliwa upya na kuleta mwanga, inayofanya neno Lake liwe taa ya miguu na nuru ya njia. Kwa kumcha Mungu walikuwa wamelichunguza Maandiko ili kujifunza kweli, na kwa bidii walikuwa wametafuta usafi wa moyo na wa maisha. Hawa walikuwa na uzoefu wa kibinafsi, imani kwa Mungu na kwa neno Lake, ambayo haingegushwa na kukatishwa tamaa wala kuchelewa. Wengine ‘walizichukua taa zao, wala hawakutwaa mafuta pamoja nao.’ Waliendeshwa tu na msukumo wa ghafla. Hofu zao zilikuwa zimechochewa na ule ujumbe mzito, lakini walikuwa wametegemea imani ya ndugu zao, wakaridhika na mwanga wa kuyumba wa hisia nzuri, bila ufahamu wa kina wa kweli, wala kazi halisi ya neema moyoni. Hawa walikuwa wametoka kumlaki Bwana, wakiwa wamejaa tumaini kwa matarajio ya thawabu ya papo hapo; lakini hawakuwa wamejiandaa kwa kuchelewa na kukatishwa tamaa. Majaribu yalipokuja, imani yao ilishindwa, na taa zao zikafifia. Pambano Kuu, 393.

Iwe ya kisiasa au ya kidini, makundi yote mawili yanaungana dhidi ya wenye hekima katika mzozo wa usiku wa manane. Haya yakisemwa, tuliianza makala kwa kuinua hoja kwamba ninatumia mstari wa kumi na nne kwa msingi wa nafasi yake katika mtiririko wa mistari, kinyume na mlolongo wa kihistoria unaowakilishwa na mistari hiyo. Naitumia mantiki hiyo kwa kuafikiana na nafasi ya mstari wa ishirini na tatu. Uwekaji wa alama ya njia unapaswa kuambatana na utimilifu wake wa kihistoria. Agano ambalo Wayahudi walifanya na Roma wakati wa kipindi cha Wamakabayo ndilo lililobainisha wakati ambao mstari huo ungehusu. "Waporaji" wa mstari wa kumi na nne, wanaoithibitisha maono, walifanya hivyo mwaka 200 K.K., mwaka huohuo wa vita vya Panium; lakini vita hivyo na hao waporaji ni ishara mbili tofauti.

“Wanyang’anyi” wanakuwa sehemu ya simulizi, si ili kuweka uhusiano wa moja kwa moja na tarehe ya vita vya Panium, bali kutambua uhusiano waliouweka na mtawala wa Misri mwenye umri wa miaka mitano aliyedhoofika, ambaye alikuwa karibu kushindwa na Antiochus. Hawakutaka usumbufu wa uingizaji wa ngano ya Kimisri katika Dola la Roma. Uhusiano wa kinabii wa Roma na mfalme wa Misri mwenye umri wa miaka mitano aliye hatarini ndio mada ya aya hiyo. Uingiliaji kati huo unatambulisha matokeo ya madhara yanayofuatia jaribio la Putin la kuliweka tena Kanisa la Ukraina chini ya utiifu wa Kanisa la Urusi, kama ilivyokuwa kabla ya 1989. Jaribio hilo linaanzisha kudidimia kwa taratibu kwa ufalme wake wa kusini, na Putin anapokufa kama Ptolemy, au kwa namna fulani akapelekwa uhamishoni kama Uzziah na Napoleon, anaondolewa kinabii na ufalme wake kisha unasimamiwa na mfululizo wa viongozi wasio na umahiri wa kutosha. Kisha, wakati wa mfalme mwenye umri wa miaka mitano, Roma ya Kipapa inaingilia kati kulinda masilahi yake, ambayo ni Kanisa la Ukraina.

Upapa hauchagui upande kati ya Othodoksi ya Urusi na ile ya Ukraina; bali unajihusisha na pande zote ili kuleta chini ya mamlaka yake taasisi zote za kidini, kama inavyowakilishwa katika Isaya sura ya nne.

Na katika siku ile wanawake saba watamshika mtu mmoja, wakisema, Tutakula mkate wetu wenyewe, na kuvaa mavazi yetu wenyewe; ila tu tuitwe kwa jina lako, ili aibu yetu iondolewe. Katika siku ile Chipukizi la Bwana litakuwa zuri na tukufu, na tunda la nchi litakuwa bora na la kupendeza kwa wale walionusurika wa Israeli. Na itakuwa ya kwamba yeye aliyesalia Sayuni, na yeye aliyebaki Yerusalemu, ataitwa mtakatifu, yaani kila mmoja aliyeandikwa miongoni mwa walio hai katika Yerusalemu. Isaya 4:1-3.

Upapa unachukua udhibiti wa taasisi zote za kidini, zinazowakilishwa kama wanawake saba, yaani makanisa yote. Makanisa hayo saba yanataka kuitwa katoliki, ambalo humaanisha wa ulimwengu wote, na ni dhahiri kwamba si watu wa Mungu, kwa kuwa wanakusudia kuvalia mavazi yao wenyewe. Uunganisho wa taasisi zote za kidini zinazotaka kuvalia mavazi yao ya kibinadamu hutokea wakati ambao walio Yerusalemu “wataitwa watakatifu,” yaani pale Tawi la Bwana linapogeuka kutoka watu wa Laodikia kuwa watu wa Filadelfia; na hapo ndipo upapa unakuwa kichwa cha taasisi zote za kidini, katika wakati huohuo ambapo utafanywa pia kuwa kichwa cha miili ya kisiasa.

Mnamo mwaka 1989, kanisa la Ukraine lilikuwa ishara ya mfalme wa kaskazini akiufagilia mbali Muungano wa Kisovieti, na Putin atatafuta kurejesha uhusiano wa zamani wa kujitiisha, na atapokea ukoma katika kipaji cha uso wake na kuanza mateso dhidi ya dini iliyokataa madai yake. Mateso hayo yalifanyika katika taifa la Ptolemy mwenyewe, katika mji wa Alexandria, hivyo makanisa yaliyo ndani ya Urusi yaliyo chini ya ushawishi wa Roma yatakuwa shabaha ya Putin, na pia yatakuwa mwisho wake. Trump anapojiandaa kwa vita vya Panium, uhusiano wake wa wazi na mlinzi wa mfalme-mtoto wa Misri aliyedhoofika unatambuliwa mwaka 2025. Nguvu ya Kirumi ambayo mwaka 200 KK ilimlinda mfalme-mtoto wa Misri, haitamlinda tena mfalme-mtoto. Itasaidia kumaliza mfalme-mtoto huyo. Roma kama mlinzi wa Misri mwaka 200 KK, inamwakilisha Roma kama mwangamizi wa Misri katika vita vya Panium.

Wamileraiti

Wamileraiti hawakuona mamlaka tatu za Kirumi; waliona mbili tu, lakini ukweli wao ulikuwa ukweli vilevile. Mantiki ya kinabii ya Antioko kama ishara inaturuhusu kuitumia aya ya kumi na nne katika historia inayotangulia aya ya kumi na tano, ijapokuwa historia ambayo hapo awali ilitimiza aya hizo iliweka aya ya kumi na nne na ya kumi na tano zote katika mwaka 200 KK. Ninadai kwamba aya ya kumi na sita ni sheria ya Jumapili inayokuja hivi karibuni, na kwamba aya ya kumi na nne ilikuwa mwaka 2025, na aya ya kumi na tano ni vita vya Panium ambavyo bado viko mbele yetu. Antioko anathibitisha kwamba mapambano hayo matatu ni mstari mmoja wa kinabii, kwa kuwa yeye yupo katika mapambano yote matatu; vivyo hivyo anathibitisha dai ninalotoa kuhusu matumizi ya siku za mwisho ya aya hizo, yanapogawanywa ipasavyo kwa mbinu ya mstari juu ya mstari.

Antioko alikuwa kwenye vita vyote vitatu, na katika siku za mwisho anawakilisha nguvu ya uwakilishi ya upapa mwaka 1989 (Reagan na Marekani), 2014 (Zelenskyy na Ukraina), kisha katika vita vya Panium ni nguvu ileile ya uwakilishi kama ile ya 1989, kwa maana Yesu daima huwakilisha mwisho tangu mwanzo. Ronald Reagan amekufa na amezikwa, hivyo ushuhuda wa kihistoria wa Antioko ni sahihi kwa ufahamu wa Wamileraiti, lakini uko chini ya kanuni zinazoongoza matumizi ya kanuni ya mstari juu ya mstari. Nguvu ya mwisho ya uwakilishi ya upapa katika aya hizo ni Trump, ingawa kihistoria Antioko alikuwepo katika vita vyote vitatu. Ili kutimiza aya ya kumi na tatu ilimbidi Trump apoteze uchaguzi wa pili, kwa maana katika aya ya kumi na tatu yeye “anarudi,” akiwa na nguvu kuliko wakati wowote, mwenye nguvu kiasi cha kupigwa risasi kupitia sikio la kuume; na sikio hilo pamoja na kidole gumba cha mkono wa kuume na kidole gumba cha mguu wa kuume ndivyo vilivyotakiwa kupakwa damu, wakati makuhani walipowekwa wakfu.

Reagan alikuwa mfano wa Trump, kwa maana Reagan ndiye wa kwanza katika mfululizo wa marais wanane wa mwisho, kuanzia wakati wa mwisho mnamo 1989. Lincoln alikuwa mfano wa Trump, kwa kuwa alikuwa rais wa kwanza wa Chama cha Republican. Lincoln aliuawa katika mauaji ya kisiasa na Wanademokrasia waliounga mkono utumwa, katika muungano na Roma, na wote wawili Ronald Reagan na mwenzake wa Upapa, Yohane Paulo wa Pili, walinusurika majaribio ya mauaji. Trump aliuawa kisiasa mnamo 2020, kupitia uchaguzi ulioporwa katika utimilifu wa Ufunuo sura ya kumi na moja, aya ya saba, na kisha mnamo 2024 akafufuliwa katika utimilifu wa aya ya kumi na moja.

Na watakapokuwa wamemaliza ushuhuda wao, yule mnyama atokaye katika shimo lisilo na mwisho atawapiga vita, naye atawashinda, na kuwaua. ... Na baada ya siku tatu na nusu, Roho ya uzima itokayo kwa Mungu ikaingia ndani yao, wakasimama juu ya miguu yao; na hofu kuu ikawaangukia wale waliowaona. Ufunuo 11:7, 11.

Ufufuo wa Trump ulikuwa “kurudi” kwake, katika aya ya kumi na tatu, na ufufuo huo pia ulionyesha ulinganifu na sifa ya Roma, kwa maana Roma ni “wa nane, naye ni wa wale saba,” na Trump ni mfano wa Roma.

Na yule mnyama aliyekuwako, naye hayupo, ndiye wa nane, naye ni wa wale saba, naye aenda katika maangamizi. Ufunuo 17:11.

Muhula wa pili wa Trump humfanya kuwa rais wa nane tangu Reagan, na kwa kuwa pia alikuwa wa sita, Trump, sambamba na upapa, ni “yule wa nane, aliye wa wale saba.” Nane ni ishara ya ufufuo, jambo linalosisitiza kwamba yeye, kama mfano wa upapa, alihitaji kuwa na jeraha la mauti lililoponywa ili “kurudi.”

Nikaona kichwa chake kimoja kana kwamba kimejeruhiwa hata kufa; na jeraha lake la mauti likapona; na ulimwengu wote ukamstaajabia yule mnyama. Ufunuo 13:3.

Wakati jeraha la mauti linapoponywa, ulimwengu “ukamfuata yule mnyama kwa kustaajabu”; na alipofufuliwa Trump kama yule wa nane, aliye wa wale saba, mwaka 2024, “alirudi” na ulimwengu wote ukamwandama kwa kustaajabu.

Na baada ya siku tatu na nusu Roho ya uzima itokayo kwa Mungu iliingia ndani yao, nao wakasimama juu ya miguu yao; na hofu kuu ikawapata wale waliowaona. Nao wakasikia sauti kuu kutoka mbinguni ikiwaambia, Njoni hapa juu. Nao wakapaa kwenda mbinguni katika wingu; na adui zao wakawaona. Ufunuo 11:11, 12.

Trump “alirejea” katika uchaguzi wa mwaka 2024, na kisha mwaka 2025 yeye na Papa Leo wote wawili waliingizwa rasmi katika nyadhifa zao. Yesu alitoa onyo la moja kwa moja na la haki, kwa yeyote aliyetaka kuona.

Basi mtakapoona chukizo la uharibifu, kilichotajwa na nabii Danieli, kimesimama mahali patakatifu, (asomaye aelewe.) Mathayo 24:15.

Marko analieleza pengine kwa uwazi zaidi kidogo.

Lakini mtakapoona lile chukizo la uharibifu, lililonenwa na nabii Danieli, likisimama mahali pasipostahili, (asomaye na afahamu,) ndipo walioko Uyahudi wakimbilie milimani. Marko 13:14.

Chukizo la uharibifu ni Roma katika kila mojawapo ya awamu zake tatu. Roma ya kipagani, ya kipapa, na ya kisasa, kila moja ni ishara ya onyo kwa watu wa Mungu. Onyo hilo linapaswa kutambuliwa Roma inapokuwapo katika "mahali patakatifu" au mahali "pasipostahili" kuwapo. Nchi ya utukufu ndiyo nchi takatifu katika Maandiko, na Marekani ni nchi ya utukufu ya kiroho.

Na Bwana ataichukua Yuda kuwa fungu lake katika nchi takatifu, naye ataichagua tena Yerusalemu. Nyamazeni, enyi wote wenye mwili, mbele za Bwana; kwa kuwa ameinuka kutoka katika maskani yake takatifu. Zekaria 2:12, 13.

Mtakapoona Roma ikisimama mahali patakatifu, Bwana anachagua Yerusalemu kuwa watu wake wa agano kwa mara ya mwisho. Reagan, wa kwanza kati ya marais wanane, alipoanzisha muungano wa siri na Mpinga-Kristo wa unabii wa Biblia, muungano huo uliwakilisha muungano wa wazi na Roma uliotekelzwa na rais wa nane na wa mwisho tangu wakati wa mwisho mwaka 1989. Alama za Omega mara nyingi hugeuza sifa za alama ya Alfa kuwa kinyume.

Kuapishwa kwa Papa Leo na Trump mwaka 2025 kunadhihirisha uhusiano wa wazi kati ya mnyama wa bahari na mnyama wa nchi wa Ufunuo kumi na tatu. Mgeuko kuelekea muungano wa wazi wa Trump na Leo, uliodhihirishwa kwa kielelezo na muungano wa siri wa Reagan na Yohane Paulo wa Pili, unatufahamisha kwamba uungaji mkono kwa mtoto-mfalme wa Misri uliotimiza aya ya kumi na nne mnamo mwaka 200 K.K., unawakilisha ukosefu wa uungaji mkono katika siku za mwisho.

Mwaka 2025 unaweka maono ya msingi ya nje, au unabii, kwa kuwa unainua Roma kama onyo la Roma, ambalo Danieli alilitambulisha kwa ishara ya “chukizo la uharibifu.” Onyo la chukizo la uharibifu hutokea kabla ya maangamizi yanayowakilishwa na “ukiwa.” Katika kuzingirwa kwa Yerusalemu chini ya Cestius, onyo hilo liliwakilishwa na bendera za mamlaka ya Kirumi kuwekwa ndani ya nyua takatifu za hekalu. Walioona, wakaelewa, wakatii na wakaondoka mjini, walihifadhiwa wakati kuzingirwa kulipoanza tena. Waliona ishara ya onyo ya Kirumi. Wakristo waliotengana na kanisa la Pergamo lililofanya mapatano, na baadaye na kanisa la Thiatira,

walikimbilia nyikani walipomwona mtu wa dhambi akiketi katika hekalu la Mungu. Mashahidi hao wanatambua onyo la chukizo la uharibifu lililotajwa na Danieli katika nyakati za mwisho.

Tumeonyesha mara kwa mara kwamba mwaka 1888 ulikuwa mzingiro wa Cestius, na kwamba hitimisho la mgogoro wa sheria ya Jumapili ni mzingiro wa Tito. Miswada ya Blair kuhusu sheria ya Jumapili ya miaka ya 1880, pamoja na sheria za Jumapili zilizotekelezwa katika baadhi ya majimbo ya kusini katika miaka ya 1880, zilikuwa onyo la Cestius ambalo pia liliweka mpaka unaotenganisha katika ushauri wa Dada White kuhusu kuishi mashambani. Kabla ya miaka ya 1880 ushauri wake ulikuwa kwamba katika siku zijazo tungepasa kuhamia mashambani, lakini baada ya miaka ya 1880, kuishi mashambani kulipaswa kuwa jambo lililokuwa tayari limeshatekelezwa. Ishara ya onyo ya Miswada ya Blair, iliyokuwa ikiendeleza alama ya mamlaka ya nguvu ya kipapa iliyokuwa ikijadiliwa katika miaka ya 1880, iliwakilisha kwa mfano Sheria ya Patriot wakati wa 9/11, kwa maana malaika wa Ufunuo kumi na nane alionekana katika historia zote hizo mbili.

9/11 ilikuwa onyo la Cestius akiweka mamlaka yake katika mahali patakatifu pasipostahili kuwa, kwa maana katika 9/11 sheria ya Kirumi ilichukua nafasi ya sheria ya Kiingereza. Katika Kesi za Pelosi za 2021 kifungu cha mchakato stahiki kilikataliwa, na kinawakilisha hatua nyingine kuelekea mzingiro wa Tito, unaomalizikia katika sheria ya Jumapili inayokaribia kuja nchini Marekani. Mzingiro ni kipindi cha muda. 1888 inanena kuhusu uasi wa pembe ya ndani ya Kiprotestanti, na 9/11 inanena kuhusu uasi wa pembe ya nje ya Kirepublikani. Kuingizwa madarakani kwa papa kutoka katika nchi ya uzuri katika mwaka uleule ambao rais wa mwisho pia anaapishwa kunawakilisha onyo la mwisho la chukizo la uharibifu kusimama pasipostahili, mara tu kabla ya vita vya Panium. Vita vya Panium hupelekea moja kwa moja kwenye sheria ya Jumapili na vita vya Actium, vilivyowakilisha kikwazo cha tatu na cha mwisho kwa Roma ya kipagani, na kisha Roma ya kipagani ikatawala kwa enzi kuu kwa miaka 360 katika utimilifu wa Danieli 11:24. Wakati wa sheria ya Jumapili, falme za sita na za saba zote mbili hushindwa na Roma, na Roma ya kisasa kisha inatawala kwa saa moja ya kiishara, au miezi arobaini na miwili ya kiishara.

Katika mstari wa kumi na sita, Pompeo, ambaye hivi punde ameshinda kizuizi cha kwanza cha Roma ya kipagani, yaani Siria, kisha anateka Yerusalemu. Pompeo anavishinda vizuizi viwili vya kwanza vya Roma, na Kaizari Augusto anashinda kizuizi cha tatu huko Actium. Roma ya kisasa kwanza inamshinda mfalme wa kusini mwaka 1989, katika utimilifu wa mstari wa arobaini, na kama ilivyoainishwa kwa mfano katika mstari wa kumi. Kisha, wakati wa sheria ya Jumapili, Roma ya kisasa inashinda kizuizi chake cha pili, yaani Marekani, na kisha Umoja wa Mataifa unakubali mara moja kuutoa ufalme wao kwa mamlaka ya kipapa. Roma ya kipagani ilishinda vizuizi viwili kupitia Pompeo, kisha kimoja; na Roma ya kipapa ilishinda kimoja mwaka 1989, na kisha viwili vilivyofuata katika mstari wa kumi na sita, ambapo Pompeo anatiwa alama kwa ushindi wake wa pili.

Iwe kilikuwa kizuizi cha tatu huko Actium kwa Roma ya kipagani, au ni kile kizuizi cha tatu kilichowakilishwa na kufukuzwa kwa Wagothi kutoka katika mji wa Roma mnamo mwaka 538, Roma inapokishinda kizuizi hicho cha tatu hutawala kwa mamlaka kuu kabisa.

Hakika Bwana Mungu hatendi neno lolote, ila awafunulie watumishi wake manabii siri yake. Amosi 3:7.

Hakika Bwana atatoa dhihirisho la mwisho la ishara ya onyo iliyowakilishwa kama chukizo la uharibifu katika kitabu cha Danieli, kabla ya kuwasili kwa ukiwa. Ile ishara ya onyo ni muungano wa wazi, kinyume na muungano wa siri wa Reagan, unaowakilishwa mwaka 2025. Bwana hataleta adhabu bila kwanza kutoa onyo, naye Amosi anaeleza kwa uwazi kabisa kuhusu kile kilicho ufunuo wa siri kwa watumishi Wake, na ni kwa nani umeelekezwa.

Sikieni neno hili alilonena Bwana juu yenu, enyi wana wa Israeli, juu ya jamaa yote niliyoitoa katika nchi ya Misri, akisema, Ninyi tu nimewajua miongoni mwa jamaa zote za dunia; kwa sababu hiyo nitawaadhibu kwa maovu yenu yote. Amosi 3:1, 2.

Amosi anawahutubia kizazi cha mwisho cha watu wa agano walioteuliwa na Mungu, watakoadhibiwa, kulingana na wale watu ishirini na watano wanaoinama mbele ya jua katika Ezekieli sura ya nane. Amosi anawasilisha ujumbe wa Laodikia, ambao ndio ujumbe wa malaika wa tatu wakati wa kufutwa kwa dhambi katika kipindi cha hukumu ya walio hai. Onyo la Amosi limejengwa juu ya muungano wa pande mbili.

Je, wawili waweza kutembea pamoja, wasipokubaliana? Je, simba atanguruma mwtuni, akiwa hana mawindo? Je, simba mchanga atalia kutoka pangoni mwake, ikiwa hajapata chochote? Je, ndege aweza kuanguka katika mtego ardhini, ikiwa hakuna mtego uliowekwa kwake? Je, mtu atainua mtego kutoka ardhini, asiwe amepata chochote? Je, baragumu litapigwa mjini, na watu wasitetemeke? Je, kutatokea msiba katika mji, wala Bwana hakulitenda? Amosi 3:3-6.

Onyo la wawili waendao pamoja kama mmoja limewekwa katika muktadha wa tanzi linalomnasa ndege kutoka ardhini. Ndege ni ishara za makundi ya kidini, na Upapa ni kizimba cha kila ndege mchafu na mwenye kuchukiwa katika Ufunuo.

Akapaza sauti kwa nguvu nyingi, akisema, Babeli ile kuu imeanguka, imeanguka, nayo imekuwa makao ya mapepo, na pango la kila roho chafu, na pango la kila ndege mchafu na mwenye kuchukiwa. Kwa maana mataifa yote yamekunywa mvinyo wa ghadhabu ya uasherati wake, nao wafalme wa nchi wamefanya uasherati pamoja naye, na wafanyabiashara wa nchi wametajirika kwa wingi wa anasa zake. Ufunuo 18:2, 3.

Ndege iliyo ndani ya kizimba ni ndege iliyonaswa, na taifa linapozini na kahaba wa Roma linakuwa ndege iliyonaswa, na ndege inayoinuliwa juu ya ndege zote nyingine za kinabii ni ile nguvu ambayo nyumba yake ya sehemu tatu imejengwa na kuimarishwa wakati wa sheria ya Jumapili, katika mahali pake, ambako ni Shinari, yaani Babeli. Ni ndege ile iliyopokea jeraha la mauti mwaka 1798, au kama asemavyo Zakaria, iliwekewa kifuniko cha risasi juu ya kikapu chake, lakini baadaye ikainuliwa na ndege wa Uspiritizimu na Uprotestanti ulioasi.

Ndipo yule malaika aliyenena nami akatoka, akaniambia, Inua sasa macho yako, uone hiki kinachotoka. Nikasema, Ni nini? Akasema, Hii ni efa inayotoka. Akaongeza, Hii ndiyo sura yao katika dunia yote. Na tazama, ilinyanyuliwa talanta ya risasi; na huyu ni mwanamke aketiye katikati ya ile efa. Akasema, Huu ni uovu. Kisha akaitupa katikati ya ile efa; akaweka

uzani wa risasi juu ya kinywa chake. Kisha nikainua macho yangu, nikaangalia; na tazama, wakatoka wanawake wawili, na upepo ulikuwa katika mbawa zao; maana walikuwa na mbawa kama mbawa za korongo; wakainua ile efa kati ya nchi na mbingu. Ndipo nikamwambia yule malaika aliyenena nami, Hawa wanaipeleka wapi ile efa? Akaniambia, Kujengea nyumba katika nchi ya Shinari; nayo itaimarishwa, ikawekwa huko juu ya msingi wake. Zekaria 5:5-11.

Mtego wa Amosi hunasa ndege wa nchi, kwa maana unawakilisha muungano unaotangulia sheria ya Jumapili inayokaribia kuja, ambapo ndege huyo wa nchi hunaswa; na kulingana na Amosi, muungano huo ni kemeo kwa Uadventista wa Sabato wa Laodikia, kwa kuwa kutakuwa na tarumbeta ya onyo itakayopigwa katika mji, ambayo wao watakataa kuisikia.

Je, baragumu itapigwa mjini, na watu wasiogope? Je, kutakuwa na janga katika mji, si Bwana ndiye aliyeuleta? Hakika Bwana Mungu hatendi neno, ila huwafunulia watumishi wake manabii siri yake. Simba ameunguruma; ni nani asiyeogopa? Bwana Mungu amenena; ni nani asiyetabiri? Amosi 3:6-8.

Simba angurumaye ni Simba wa kabila la Yuda, anayemwakilisha Kristo katika kulitia muhuri na kulifungua Neno lake la kinabii. Muungano wa wazi wa mwaka 2025 ni kuhusuru kwa Cestius, na ishara ya wanyang'anyi wa watu wa Mungu inasimikwa pale unapooona wawili waendao pamoja ambao kamwe hawapaswi kuambatana. Roma iliyojiunga na kujipanga sambamba na Waprotestanti ni upingano wa kimantiki, kwa kuwa kuwa Mprotestanti humaanisha kuipinga Roma.

Tutaendelea na mambo haya katika makala ijayo.

Imechelewa Mno Kuponyoka Mtegoni

Na ikumbukwe, Roma hujigamba kwamba haitabadilika kamwe. Kanuni za Gregori VII na Inosenti III bado ndizo kanuni za Kanisa Katoliki la Roma. Na laiti angekuwa na uwezo tu, angezitekeleza kwa nguvu ile ile sasa kama katika karne zilizopita. Waprotestanti hawajui sana wanachokifanya wanapopendekeza kukubali msaada wa Roma katika kazi ya kutukuza Jumapili. Wakati wao wameazimia kutimiza kusudi lao, Roma inalenga kuirudisha nguvu zake, kurejesha ukuu wake uliopotea. Kanuni ikishawekwa nchini Marekani kwamba kanisa laweza kutumia au kudhibiti nguvu za dola; kwamba matendo ya kidini yanaweza kulazimishwa kwa sheria za kiraia; kwa kifupi, kwamba mamlaka ya kanisa na serikali itatawala dhamiri za watu, basi ushindi wa Roma katika nchi hii utakuwa umehakikishwa.

"Neno la Mungu limetoa onyo la hatari inayokaribia; onyo hili likipuuzwa, ulimwengu wa Waprotestanti utajifunza makusudi halisi ya Roma ni yapi, tu wakati ambapo itakuwa imechlewa mno kukwepa mtego. Anazidi kujijengea mamlaka kimyakimya. Mafundisho yake yanatia ushawishi katika kumbi za kutunga sheria, katika makanisa, na katika mioyo ya watu. Anajenga kwa wingi majengo yake marefu na makubwa, katika maficho ya siri ambamo mateso yake ya zamani yatarudiwa. Kwa siri na bila kushukiwa anaimarisha majeshi yake ili kuendeleza malengo yake mwenyewe wakati utakapowadia wa kupiga shambulio. Anachotaka ni tu nafasi ya upendeleo, na hiyo tayari anapewa. Hivi karibuni tutaona na tutahisi kusudi la kipengele cha Kirumi ni nini. Yeyote atakayeamini na kutii neno la Mungu kwa njia hiyo

atapata shutuma na mateso." The Great Controversy, 581.

Kuna ulimwengu ulio katika uovu, katika udanganyifu na udanganyiko, katika kivuli chenyewe cha mauti - umelala, umelala. Ni nani anayehisi uchungu wa nafsi ili kuwaamsha? Ni sauti gani inaweza kuwafikia? Fikira zangu zinaelekezwa kwenye wakati ujao wakati ishara itatolewa, 'Tazama, Bwana-arusi anakuja; tokeni mkamlaki.' Lakini baadhi watakuwa wamechelewa kupata mafuta ya kujaza upya taa zao, na watakapochelewa mno watagundua kwamba tabia, ambayo inawakilishwa na mafuta hayo, haiwezi kuhamishwa. Mafuta hayo ni haki ya Kristo. Yanawakilisha tabia, na tabia haiwezi kuhamishwa. Hakuna mtu anayeweza kuipata kwa ajili ya mwingine. Kila mtu lazima apate mwenyewe tabia iliyotakaswa kutokana na kila doa la dhambi. Bible Echo, Mei 4, 1896.

Nilipozitazama nafsi maskini zikifa kwa kukosa kweli ya sasa, na baadhi ya wale waliokiri kuiamini kweli walikuwa wakiwaacha wafe kwa kuzuia nyenzo zinazohitajika ili kuendeleza kazi ya Mungu, maono hayo yalikuwa ya kuumiza mno, nami nikamsihi malaika aniondolee maono hayo. Nikaona kwamba kazi ya Mungu ilipohitaji sehemu ya mali zao, kama yule kijana aliyemjia Yesu (Mathayo 19:16-22), wao wakaondoka wakiwa na huzuni; na kwamba karibuni lile pigo linalofurika lingepita na kufagilia mbali mali zao zote, kisha ingekuwa kuchelewa mno kutoa dhabihu ya mali za kidunia na kujiwekea hazina mbinguni. Early Writings, 49.

"Yuda aliona kwamba kusihi kwake kulikuwa bure, naye akakimbia kutoka ukumbini akipaza sauti, Imechelewa mno! Imechelewa mno! Alihisi kwamba hangeweza kuishi hadi amwone Yesu akisulubiwa, naye, katika kukata tamaa, akatoka nje akajinyonga." The Desire of Ages, 722.